

Vita a Margitszigeti Szabadtéri Színpadról

244

Újat kell építeni

A Hazafias Népfrent — a sajtó segítőszándékát is felhasználva — széles körű vitára bocsátotta tavaly a Margitsziget fejlesztési programját, amelyet a Budapesti Városépítési Tervező Vállalat készített, és amelyet később a fővárosi tanács vb is jóváhagyott. A sajtó, a közvélemény és az igazgatási szervek is egyetértettek a tervezőknek azzal a szándékával, hogy a Margitszigetet — egyéb funkcióinak (sport, idegenforgalom stb.) megtartása mellett — *kulturált pihenőparkká kell fejleszteni*. A „kulturált” kifejezést itt — általános jelentésén túlmenően — közvetlenül arra a szándékra is vonatkozik, hogy a terület centrumában és egyébként is súlypontban elhelyezkedő szabadtéri színpadnak a *sziget kulturális életét összefogó együttessé kell válnia*. Arról, hogy ezt milyen módon és milyen tartalommal lehet megvalósítani, szeretném a magam véleményét, úgy is, mint a tervezők egyikét, hozzatenni.

„Páratlan értékünk a Margitszigeti Szabadtéri Színpad” — írta Mikó András, az Operaház főrendezője, a Magyar Hírlap vitájában. Ez a mondat, azt hiszem az egész vita mottójául szolgálhatna — ha a színpad *jelenlegi állapotában* valóban páratlan értékű volna. A színvonalas színház kialakítására rendkívüli szépségű környezetet és igen jó hírű hagyomány áll rendelkezésre, de ez csak a *„telepítőket”* dicséri és nem az *építőket* vagy a létesítmény használóit.

A fennállása óta elmúlt évtizedek mind a színpadot, mind a nézőteret, valamint a velük kapcsolatos létesítményeket funkcionálisan és szerkezetileg avulttá tették. (A nézőtér például bauxitbetonból készült, mostanra életveszélyessé vált, és ezért olyan sűrűn alá kellett ducolni, hogy még az öltözőket is ki kellett telepíteni.) A jelenlegi helyzet tehát az — és ezt a megállapítást megint csak Mikó András véleményével támasztom alá —, hogy a színpadot szerkezetileg és gépészetileg teljesen újjá kell alakítani, a hozzá tartozó zenekari árkot szintén. Állandó jellegű öltözők, díszlettárolók ez idő szerint teljesen hiányoznak, a színpad világítása technikailag elavult. A nézőtér nemcsak szerkezeti, hanem akusztikai szempontból is átépítendő, és környezete sem nyújt megfelelő kényelmet, hiszen úgyszólván minden szolgáltatást — fedett tartózkodókat, mosdókat stb. — nélkülöz. Ezek az alapvető hiányosságok véleményem szerint erősen befolyásolják mind az előadások színvonalát, mind pedig a nézők élményt váró közérzetét. És persze itt az örökös veszély, az eső, amely az egész előadást megműszihatja.

A *természeti környezet* és a hagyomány a helyet színház céljára predestinálja. A jelenlegi építmény azonban a korszerű színjátszás céljára nem alkalmas. Az egyetlen megoldás tehát — *újat kell építeni*.

Egy új színház építése viszont igen jelentős beruházással jár, és ha ezt rászán-

juk, célszerűnek látszik a jelenlegi 16—20 nyári előadás számát minél magasabbra emelni, vagyis a színpadot minél jobban kihasználni. (Nem is anyagi szempontból elsősorban, hiszen a színházi előadás önmagában sem rentábilis, a teljes téli szezonban játszó színházak többségében sem.) Gondolkozni kell azon, milyen *egyéb* rendeltetésre alakítható még ki a létesítendő új kulturális centrum. Afölött nem lehet vita, hogy ezeket a járulékos funkciókat *időben és térben alá kell rendelni a színháznak*.

A színpadi üzemeltetést semmiképpen sem zavarja például, ha a kétezer nézőt befogadó, tervezett, új fedett tartózkodóhelyiségeket igénybe vennék időszakos kiállítások elhelyezésére: ez mind a délelőtti szigeti sétáló, mind pedig az esti színházlátogatók számára élményt nyújtana, és a kiállító művészek részére is fórumot biztosítana. Továbbá: e helyiségek egy részét véleményem szerint fűthetővé alakítva téli kamarakonzertek rendezésére is alkalmassá lehetne tenni. Helyet kaphatna a leendő új kombinátban például egy kisebb kölcsönkönyvtár is, amely természetesen nappal üzemelne. A fenti programhoz szükséges helyiségek elhelyezhetők úgy, hogy azok a színpadot sem a látvány egységében, sem funkciójában ne zavarják. (Például a nézőtér alatt, valamint a víztoronynak és környékének felhasználásával.) A színpadközelben romok is élővé varázsolhatók stílusos történelmi játékok segítségével. A kialakuló művészeti tartalmát szintén célszerű volna rendezettségének fokozásával tovább hangsúlyozni.

A színház újjáépítése során kísérlet lehetne tenni egy, a *színpad és nézőtér kapcsolatát* korszerűen megoldó, újszerű alaprajz megfogalmazására. Ebben az esetben a tervező feladatául kellene tenni egy esetenként lefedhető, rendszeres mozielőadások megtartására is alkalmas tér kialakítását. Mindez műszakilag jól elképzelhető, hiszen a kábelszerkezetek és műanyagtetők kombinációját színházak, uszodák és egyéb szabadtéri létesítmények fedésére külföldön egyre gyakrabban alkalmazzák; azok semmilyen veszélyt nem jelentenek, és esztétikai engedményekre sem kényszerítenek.

Hangsúlyozni szeretném a tervezők ösztönző szándékát: a már lerögzített és itt is felvetett javaslatokkal a Sziget jövője fejlődését és a pihenést keresőket kívánják szolgálni. Ne felejtjük el, hogy a Margitsziget látogatóinak száma éves átlagban nem kevesebb mint *10 millióra* tehető. Ezért feltétlenül indokoltnak tűnik a rangos és nagy múltú szabadtéri színpad újjáépítése, de csak abban az esetben, ha ez a jelentős létesítmény lehetőségeihez mérten *az év és a nap minden szakában kulturális eseményt jelent* és a közönség rendelkezésére áll.

Baráth Etele

tervezőmérnök, BUVATI

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző:

Baráth Etele

Cím:

Vita a Margitszigeti Szabadtéri Színpadról

Forrás:

Magyar Hírlap

(Hely)

(Idő)

1970. aug. 15

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Osztályozás

Tárgy

792

Hely

Margitszigeti Szabadtéri Színpad

Idő

"1970"

Személy

Helyszám